

**Universitat
Pompeu Fabra**
Barcelona

Facultat de Dret – Grau en Relacions Laborals

Pla docent de l'assignatura

Salut Laboral II (21796)

Curs 2012 - 2013

Salut Laboral II (21796)

Titulació/estudi: Grau en Relacions Laborals

Curs: Tercer curs

Trimestre: Segon

Nombre de crèdits ECTS: 4

Hores de dedicació de l'estudiant: 24 hores lectives i 76 hores d'estudi

Llengua o llengües de la docència: Català i castellà

Coordinació: Fernando G. Benavides

Professor: Gemma Robert Roca

Professors col·laboradors: Sergi Jarque Salas, José Mª Ramada Rodilla

1. Presentació de l'assignatura

El treball constitueix una part essencial de l'activitat humana que és alhora font de salut i de malaltia. Executat en unes condicions adequades, el treball, a més de proporcionar uns ingressos econòmics, incrementa la satisfacció i benestar dels treballadors i té un efecte positiu sobre la salut. Tanmateix, unes condicions de treball deficientes poden provocar conseqüències negatives sobre la salut que són les que preocupen de manera especial en l'actualitat.

El terme Salut Laboral pot entendre's com l'esforç organitzat de la societat per a prevenir els riscos laborals i promoure la salut dels treballadors. La Salut Laboral s'organitza en activitats de vigilància i d'intervenció o acció preventiva, tant de tipus individual com col·lectiu. Exemples de les primeres són l'avaluació inicial i periòdica dels riscos laborals o l'anàlisi individual i estadístic de problemes de salut com ara les lesions per accidents de treball, les malalties professionals o les incapacitats laborals. Exemples d'acció preventiva són el desenvolupament legislatiu, les accions d'inspecció, els programes de formació i informació dels treballadors i empresaris o les intervencions específiques d'eliminació o reducció dels factors de risc detectats.

El programa d'aquest curs de salut laboral ofereix la informació, la formació i les habilitats que permeten conèixer i fer front de forma global als temes de salut associats al medi laboral.

2. Competències que s'han d'assolir

La docència universitària té com a propòsit principal aconseguir que els estudiants aprenguin i que adquireixin competències. Amb aquesta finalitat l'assignatura dóna a conèixer els elements bàsics de tot sistema de gestió preventiva, en especial, la vigilància dels factors de risc i la planificació de l'acció preventiva.

L'assignatura pretén contribuir a l'assoliment de competències transversals dels estudis, com ara fer informes, preparar presentacions en públic i resoldre problemes de forma creativa, així com de coneixements, capacitats i competències específiques en l'assessorament i la gestió en l'àmbit laboral de la prevenció de riscos laborals. En concret:

G1. Resolució de problemes
G2. Comunicació oral i escrita
G4. Compromís ètic
G6. Motivació per la qualitat
E3. Salut laboral i Prevenció de Riscos Laborals
E11. Assessorar organitzacions empresarials o sindicals
E17. Interpretar dades i indicadors socioeconòmics

3. Continguts

Tema 1: Sistema de Gestió i Pla de Prevenció de Riscos Laborals

Tema 2: Vigilància preventiva dels factors de risc: l'avaluació general de riscos

Tema 3: Vigilància preventiva dels factors de risc: aprofundiment en les condicions estructurals de treball

Tema 4: Vigilància preventiva dels factors de risc: aprofundiment en les condicions d'ordenació del treball

Tema 5: Vigilància preventiva dels factors de risc: aprofundiment en les condicions d'organització del treball

Tema 6: Vigilància preventiva dels factors de risc: aprofundiment en les condicions ambientals de treball

Tema 7: Vigilància preventiva dels efectes sobre la salut

Tema 8: Planificació de l'acció preventiva davant els factors de risc

Tema 9: Coordinació empresarial de l'activitat preventiva

Tema 10: Avaluació de l'eficàcia dels elements del Sistema Preventiu

4. Mecanismes d'avaluació de l'assoliment de competències

4.1. Sistema d'avaluació

L'assignatura serà avaluada a partir de la realització d'un examen final, consistent en un test de resposta múltiple amb 50 preguntes (60% de la nota final) i la participació en el sistema d'avaluació continuada amb l'elaboració de treballs desenvolupats en les sessions de seminari i relacionats amb les sessions plenàries (40% de la nota final).

Tant l'examen, com els treballs corresponents a l'avaluació continuada es qualificaran numèricament de 0 a 10. Pel que fa als treballs en grup, tots els membres del mateix obtindran la mateixa puntuació.

És condició necessària haver participat i lliurat almenys el 50% dels treballs corresponents a l'avaluació continuada, i dins el termini, per accedir a l'examen.

Per superar l'assignatura és necessari obtenir una nota igual o superior a 5.

Els treballs copiats d'altres companys no seran avaluats

- Competències avaluades a l'examen final: G1, E3, E11, E17
- Competències avaluades a l'avaluació contínua: G1, G2, G4, G6, E3, E11, E17

4.2. Sistema de recuperació

Només podran concórrer al procés de recuperació els estudiants que, havent participat en almenys el 50% de les activitats d'avaluació continuada i havent-se presentat a l'examen final de l'assignatura, hagin obtingut la qualificació final de suspens en l'avaluació trimestral. Els estudiants només podran recuperar aquella o aquelles activitats a les quals hagin obtingut una qualificació inferior a 5.

- La recuperació de l'examen suspès consistirà en la superació d'un nou examen tipus test de resposta múltiple, previst per al maig de 2013.
- La recuperació de l'avaluació continuada consistirà en l'elaboració de determinats treballs que versaran sobre el coneixement treballat al llarg de les sessions plenàries i/o de seminari. El lliurament serà per al maig de 2013.

Pel que fa als estudiants participants en programes de mobilitat, la recuperació (tant de l'examen com de l'avaluació continuada) es durà a terme mitjançant la superació d'una prova escrita (100% de la nota final) que versarà sobre el coneixement treballat al llarg de les sessions plenàries i de seminari. Es qualificarà numèricament de 0 a 10, avaluant-se les competències: G1, G2, G4, G6, E3, E11, E17.

5. Recursos bibliogràfics i digitals de suport

Per la preparació dels mòduls es recomana que els estudiants complementin els continguts presentats a les sessions amb la consulta i estudi d'una sèrie de textos que donen al futur graduat les habilitats necessàries per a utilitzar les fonts d'informació disponibles relacionats amb la matèria:

5.1. Legislació bàsica

- **Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals**, afectada per:
 - Llei 32/2010, de 5 d'agost, per la qual s'estableix un sistema específic de protecció per cessament d'activitat dels treballadors autònoms.
 - Llei 25/2009, de 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.
 - Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.
 - Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i cooperatives europees.
 - Llei 30/2005, de 29 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2006.
 - Llei 54/2003, de 12 de desembre, de reforma del marc normatiu de la prevenció de riscos laborals.
 - Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre Infraccions i Sancions en l'Ordre Social.
 - Llei 39/1999, de 5 de novembre, per a promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores.
 - Llei 50/1998, de 30 de novembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social.
- **Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció**, afectat per:
 - Reial decret 337/2010, de 19 de març, pel qual es modifiquen el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció; el Reial decret 1109/2007, de 24 d'agost, pel qual es desenvolupa la Llei 32/2006, de 18 d'octubre, reguladora de la subcontractació en el sector de la construcció i el Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen disposicions mínimes de seguretat i salut en obres de construcció.
 - Reial decret 298/2009, de 6 de març, pel qual es modifica el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció, en relació amb l'aplicació de mesures per a promoure la millora de la seguretat i de la salut en el treball de la treballadora embarassada, que hagi donat a llum o en període de lactància
 - Reial decret 604/2006, de 19 de maig, pel qual es modifiquen el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció, i el Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció.

- Reial decret 688/2005, de 10 de juny, pel qual es regula el règim de funcionament de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social com servei de prevenció aliè.
- Reial decret 780/1998, de 30 d'abril, pel qual es modifica el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció.

5.2. Llibres de referència

Ruiz-Frutos C, García AM, Delclos J, Benavides FG. Salud laboral, conceptos y técnicas para la prevención de riesgos laborales. 3a. ed. Barcelona: Masson, 2007.

Llibre de consulta de tot el curs. S'analitzen la identificació, detecció i prevenció dels riscos laborals, els seus efectes sobre la salut i els elements per a la posada en marxa i gestió de programes preventius.

Benavides FG, Castejón E, Mira M, Benach J, Moncada S. Glosario de Prevención de Riesgos Laborales. Barcelona: Masson, 1998.

Llibre de referència i consulta de tot el curs on s'exposa el significat dels principals termes de salut laboral.

Boix P, Uberti-Bona V, Gadea R. Guía del delegado y delegada de Prevención. Madrid: ISTAS, 1999.

Espluga J, Caballero J. Introducción a la prevención de riesgos laborales: del trabajo a la salud. 1a. ed. Barcelona: Ariel, 2005.

5.3. Articles de revista científica

Publicats a 10 revistes internacionals reconegudes en matèria de salut laboral:

Publicats a la revista *Archivos de Prevención de Riesgos Laborales*, la revista científica de prevenció de riscos laborals i salut laboral de la Societat Catalana de Seguretat i Medicina del Treball (SCSMT).

Els sumaris als números editats des de 1998 són accessibles a: http://www.scsmt.cat/cast/arxiusPRL/arxiusPRL_index.php i la publicació es pot demanar a la biblioteca.

American Journal of Industrial Medicine

International Journal of Hygiene and Environmental Health

Journal of Occupational and Environmental Medicine

Journal of Occupational Health Psychology

Journal of Occupational Medicine and Toxicology

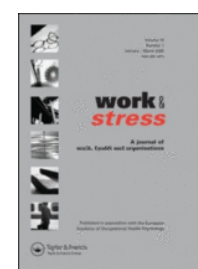

Occupational and Environmental Medicine

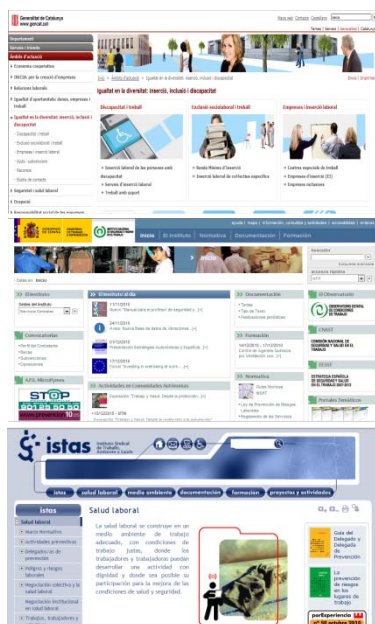
Safety Science

Scandinavian Journal of Work Environment & Health

Work & Stress

5.4. Fonts documentals digitals

Web de l'àmbit de Seguretat i Salut Laboral del Departament d'Empresa i Ocupació

<http://www20.gencat.cat/portal/site/empresaocupacio/>

Web de l'*Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo* (INSHT)

<http://www.insht.es/portal/site/Insht>

Web de l'àmbit de Salut Laboral de l'Institut Sindical de Treball, Ambient i Salut (ISTAS)

<http://www.istas.net/web/index.asp?idpagina=1233>

6. Metodologia d'ensenyament i d'aprenentatge

L'Espai Europeu d'Educació Superior, més conegut com a Pla Bolonya, suposa un gran repte pel sistema universitari. El nou sistema col·loca l'estudiant al centre del procés d'ensenyament, posant èmfasi en un aprenentatge aut DIRIGIT on l'alumne és el protagonista i no un simple receptor passiu del coneixement.

Els nous mètodes docents exigeixen una participació activa de l'estudiant, de manera que pugui familiaritzar-se quant abans amb situacions problemàtiques amb les s'enfrontarà en el seu futur professional. En conseqüència, el mètode docent adoptat és una fórmula combinada a partir de la integració de la tècnica de la simulació i de l'Aprenentatge Basat en Problemes, una de les metodologies d'aprenentatge que més encaixen en la incipient directiva europea sobre educació superior.

Per a resoldre els problemes que es plantegen, han d'aplicar els coneixements teòrics – continguts de les sessions plenàries i els documents legals i tècnics presentats en línia – i les seves habilitats per analitzar la informació, posicionar-se, experimentar i prendre decisions durant l'afrontament de les diferents fases d'implantació d'un sistema de gestió de la prevenció de riscos laborals.

7. Calendari, horaris i organització de les sessions

L'assignatura, de 4 crèdits ECTS, s'imparteix del 8 de gener al 15 de març de 2013, amb un total de 24 hores lectives presencials, combinant les sessions plenàries amb les de seminari.

L'organització de la docència i els horaris són els següents:

Grup 1

Càrrega Lectiva						Estudi
Sessions Plenàries (P) (≤ 70%)			Seminaris (S) (≥ 30%)			
Grup	Horari	Sessions	Grup	Horari	Sessions	
1	MATÍ Dimecres 11:00 - 13:00	8 = 16 hores (66%)	101	Dijous, 11:00 - 13:00	4 = 8 hores (33%)	76 hores
			102	Dimecres, 13:00 - 15:00		
			103	Dilluns, 11:00 - 13:00		
			104	Dimarts, 11:00 -13:00		

GENER					
	Dl	Dt	Dc	Dj	Dv
		1	2	3	4
P1	7	8	9	10	11
P2	14	15	16	17	18
P3	21	22	23	24	25
P4/S1	28	29	30	31	

FEBRER					
	Dl	Dt	Dc	Dj	Dv
					1
P5	4	5	6	7	8
P6/S2	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
P7/S3	25	26	27	28	

MARÇ					
	Dl	Dt	Dc	Dj	Dv
					1
	4	5	6	7	8
P8/S4	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29

1 Festius
 1 S. Plenària
 1 Seminari
 1 S. Plenària + Seminari
 1 Exàmens

Grup 2

Càrrega Lectiva						Estudi
Sessions Plenàries (P) (≤ 70%)			Seminaris (S) (≥ 30%)			
Grup	Horari	Sessions	Grup	Horari	Sessions	
2	TARDA	8 = 16 hores (66%)	201	Dimecres, 19:00 - 21:00	4 = 8 hores (33%)	76 hores
	Dimarts		202	Dijous, 19:00 - 21:00		
	19:00 - 21:00		203	Divendres, 17:00 - 19:00		

GENER					
	Dl	Dt	Dc	Dj	Dv
		1	2	3	4
P1	7	8	9	10	11
P2	14	15	16	17	18
P3	21	22	23	24	25
P4/S1	28	29	30	31	

FEBRER					
	Dl	Dt	Dc	Dj	Dv
					1
S1					1
P5	4	5	6	7	8
P6/S2	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
P7/S3	25	26	27	28	

MARÇ					
	Dl	Dt	Dc	Dj	Dv
					1
S3					1
	4	5	6	7	8
P8/S4	11	12	13	14	15
	18	19	20	21	22
	25	26	27	28	29

1 Festius
 1 S. Plenària
 1 Seminari
 1 Exàmens

La programació - resum d'aquestes sessions és la següent:

A) Matí

SETMANA	DIA	GRUP	HORARI	SESSIÓ
1	09/01/2013	1	11:00 - 13:00	<u>Plenària 1:</u> Tema 1: Sistema de Gestió i Pla de Prevenció de Riscos Laborals
2	16/01/2013	1	11:00 - 13:00	<u>Plenària 2:</u> Tema 1: Sistema de Gestió i Pla de Prevenció de Riscos Laborals
3	23/01/2013	1	11:00 - 13:00	<u>Plenària 3:</u> Tema 2: Vigilància preventiva dels factors de risc: l'avaluació general de riscos Tema 3: Vigilància preventiva dels factors de risc: condicions estructurals
4	28/01/2013	Grup 103	11:00 - 13:00	Seminari 1
4	29/01/2013	Grup 104	11:00 - 13:00	Seminari 1
4	30/01/2013	1	11:00 - 13:00	<u>Plenària 4:</u> Tema 4: Vigilància preventiva dels factors de risc: condicions d'ordenació Tema 5: Vigilància preventiva dels factors de risc: condicions d'organització
4	30/01/2013	Grup 102	13:00 - 15:00	Seminari 1
4	31/01/2013	Grup 101	11:00 - 13:00	Seminari 1
5	06/02/2013	1	11:00 - 13:00	<u>Plenària 5:</u> Tema 6: Vigilància preventiva dels factors de risc: condicions ambientals
6	11/02/2013	Grup 103	11:00 - 13:00	Seminari 2
6	12/02/2013	Grup 104	11:00 - 13:00	Seminari 2
6	13/02/2013	1	11:00 - 13:00	<u>Plenària 6:</u> Tema 7: Vigilància preventiva dels efectes per a la salut
6	13/02/2013	Grup 102	13:00 - 15:00	Seminari 2
6	14/02/2013	Grup 101	11:00 - 13:00	Seminari 2
8	25/02/2013	Grup 103	11:00 - 13:00	Seminari 3

8	26/02/2013	Grup 104	11:00 - 13:00	Seminari 3
8	27/02/2013	1	11:00 - 13:00	<u>Plenària 7:</u> Tema 8: Planificació de l'acció preventiva davant els factors de risc
8	27/02/2013	Grup 102	13:00 - 15:00	Seminari 3
8	28/02/2013	Grup 101	11:00 - 13:00	Seminari 3
10	11/03/2013	Grup 103	11:00 - 13:00	Seminari 4
10	12/03/2013	Grup 104	11:00 - 13:00	Seminari 4
10	13/03/2013	1	11:00 - 13:00	<u>Plenària 8:</u> Tema 9: Coordinació empresarial de l'activitat preventiva Tema 10: Avaluació de l'eficàcia dels elements del Sistema Preventiu
10	13/03/2013	Grup 102	13:00 - 15:00	Seminari 4
10	14/03/2013	Grup 101	11:00 - 13:00	Seminari 4

B) Tarda

SETMANA	DIA	GRUP	HORARI	SESSIÓ
1	08/01/2013	2	19:00 - 21:00	<u>Plenària 1:</u> Tema 1: Sistema de Gestió i Pla de Prevenció de Riscos Laborals
2	15/01/2013	2	19:00 - 21:00	<u>Plenària 2:</u> Tema 1: Sistema de Gestió i Pla de Prevenció de Riscos Laborals
3	22/01/2013	2	19:00 - 21:00	<u>Plenària 3:</u> Tema 2: Vigilància preventiva dels factors de risc: l'avaluació general de riscos Tema 3: Vigilància preventiva dels factors de risc: condicions estructurals
4	29/01/2013	2	19:00 - 21:00	<u>Plenària 4:</u> Tema 4: Vigilància preventiva dels factors de risc: condicions d'ordenació Tema 5: Vigilància preventiva dels factors de risc: condicions d'organització

4	30/01/2013	Grup 201	19:00 - 21:00	Seminari 1
4	31/01/2013	Grup 202	19:00 - 21:00	Seminari 1
4	01/02/2013	Grup 203	17:00 - 19:00	Seminari 1
5	05/02/2013	2	19:00 - 21:00	<u>Plenària 5:</u> Tema 6: Vigilància preventiva dels factors de risc: condicions ambientals
6	12/02/2013	2	19:00 - 21:00	<u>Plenària 6:</u> Tema 7: Vigilància preventiva dels efectes per a la salut
6	13/02/2013	Grup 201	19:00 - 21:00	Seminari 2
6	14/02/2013	Grup 202	19:00 - 21:00	Seminari 2
6	15/02/2013	Grup 203	17:00 - 19:00	Seminari 2
8	26/02/2013	2	19:00 - 21:00	<u>Plenària 7:</u> Tema 8: Planificació de l'acció preventiva davant els factors de risc
8	27/02/2013	Grup 201	19:00 - 21:00	Seminari 3
8	28/02/2013	Grup 202	19:00 - 21:00	Seminari 3
8	01/03/2013	Grup 203	17:00 - 19:00	Seminari 3
10	12/03/2013	2	19:00 - 21:00	<u>Plenària 8:</u> Tema 9: Coordinació empresarial de l'activitat preventiva Tema 10: Avaluació de l'eficàcia dels elements del Sistema Preventiu
10	13/03/2013	Grup 201	19:00 - 21:00	Seminari 4
10	14/03/2013	Grup 202	19:00 - 21:00	Seminari 4
10	15/03/2013	Grup 203	17:00 - 19:00	Seminari 4